

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Iskolai forduló

2022. november 24.

10. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

Az 50 pont feletti dolgozatokkal lehet nevezni a megyei fordulóra az alábbi linken 2022. november 25. és december 02. között: http://pseg.hu/?page_id=53

A dolgozatoknak 2022. december 02-ig be kell érkezniük postán is a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Iskola 7150 Bonyhád, Kossuth u. 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét!

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit mesterpedagógus

Lektorálta:

Káizer Bernadett szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Tollbamondás

[illegible]

SZÖVEGÉRTÉS

Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Mi mindent kell tudni

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Célja:	a magyar nyelv ápolása, a szövegértés mint kulcskompetencia fejlesztése, a helyesírás alaposabb elmélyítése, a tanulók nyelvi érzékenységének fokozása, dr. Lotz János (1913-1973) világhírű nyelvészprofesszor, az MTA tiszteletbeli tagja, a George Washington Díj kitüntetettje életének és munkásságának széles körben való megismertetése a tollbamondások és szövegértési feladatok segítségével. érvelési feladat: véleményformálás, indoklás a háttértudás mozgósításával, megfigyelési képességek felhasználása, a képi és verbális ismeretek összehangolása, a pontos fogalomhasználat kialakítása, a szókincs fejlesztése, a vázlatkészítés fortélyainak elsajátítása, állítások valóságtartalmának vizsgálata, tartalmi összefoglaló készítése, alapvető logikai viszonyok feltárása indoklással (ok- okozati összefüggések), a vizuális kommunikációs szerepek felismerése, nyelvi kreativitás ösztönzése.
--------	---

Tudományterület: [Magyar nyelv, nyelvtan, helyesírás](#)

Versenyműve: [magyar](#)

Kapcsolati adatok: Szervező: Lenczné Vrbovszki Judit
lotzverseny@gmail.com
iskversenyek@gmail.com

1. Kösd össze a két oszlop összetartozó fogalmait!

6/

A jobb oldalon lévő oszlopban egyhez több is tartozhat, egy pedig ki is marad a bal oldalon.

kulcskompetencia

háttértudás

vizuális kommunikáció

nyelvi kreativitás

valóságtartalom

a közlésfolyamat állításainak igazsága

anyanyelvi képességek

képi elemek használata a szövegben

A bal oldalon kimaradt: Jelentése:

2. Alkoss mondatokat, amelyekben az ok-okozati viszonyokat bemutató a fogalompárok között! A sorrend felcserélhető.

4/

Példa: pont - verseny

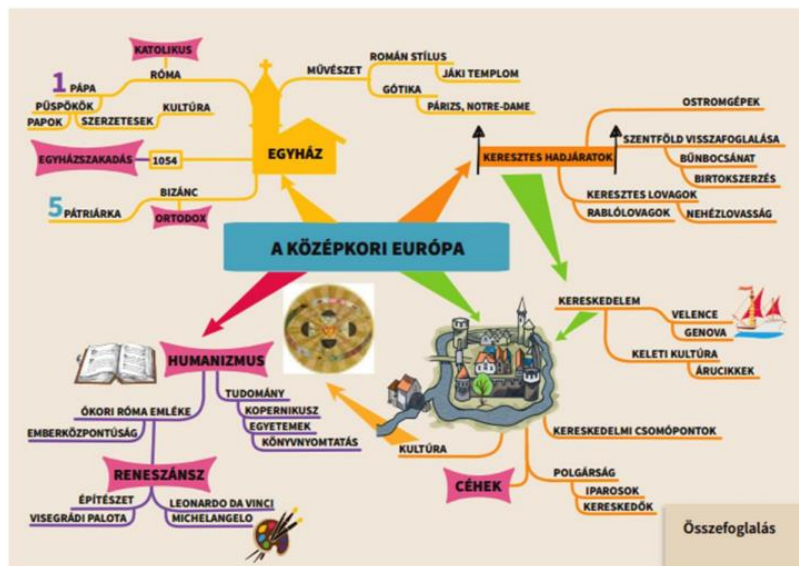
A legtöbb pontot szerezte, megnyerte a versenyt.

a) bőr – nap

.....

3. A gondolattérkép

10/

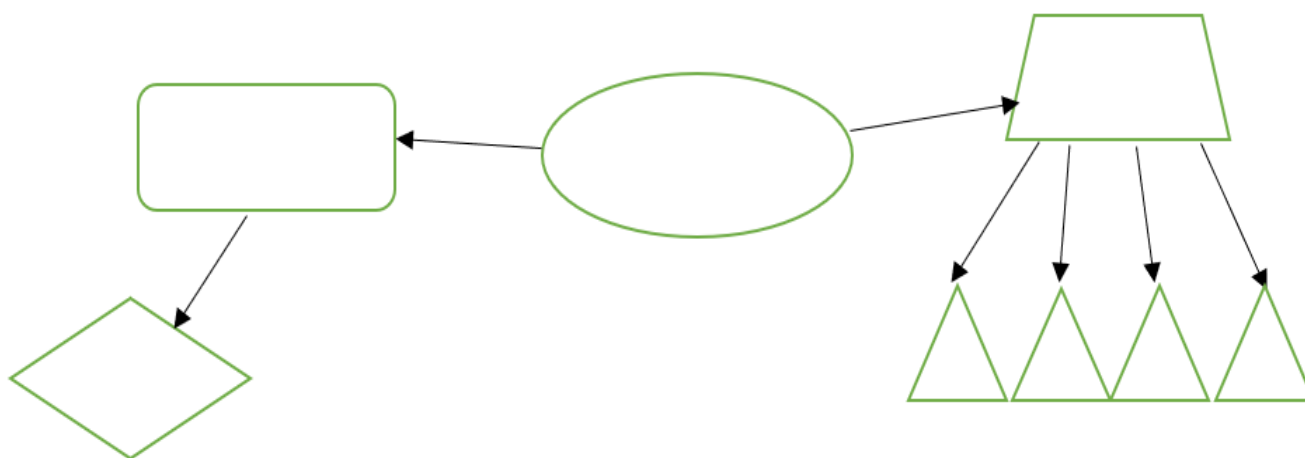
Forrás: https://www.tankonyvkatalogus.hu/pdf/NT-98746_kezikonyv.pdf

a) A verseny melyik két célkitűzéséhez használható közvetlenül a gondolattérkép?

-
-

b) Írd az ábra megfelelő részeibe a felsorolt fogalmakat!

kód	altéma	szín	központi téma	kulcsszó
	egyéb eszközök	kép	szám	

Összesen: 20 pont

Elért pontszám: _____

Helyesírási feladatok**1. A következőkben az egyik hungarikumunkról olvashatsz.**

- a) Tedd ki az írásjeleket a szövegben! (A pontszám nem a hiányzó írásjelek számát jelöli.)** **4/**
- b) Keresd meg, majd írd a vonalra kijavítva a szövegben helytelenül írt 10 szót!** **10/**

A tiszai halászlé

A magyar halászevegeknek három fő családja van a balatoni a dunai és a tiszai. Bár mindhárom halászlé alapja a jóminőségű hal a hagyma és a paprika hármójuk között a különbség az elkészítés módjában van. A klaszikus tiszai halászlé a fehér husú halakból a ponty fejéből farkából és hagymából készülő alaplé készítésével kezdődik majd a paszírozás után a felöntött alaplébe kerül a só a fűszer paprika s a pontyszeletek. A tiszai halászlé amellet hogy jellegzetes étele a Tisza-mentének maga a továbbélő halászhagyomány. Az alapanyagok tekintetében szigorúan örzi az ősi halászkulturát ugyanakkor a természetes ízfokozónak tekinthető alaplé használatával mindenki számára élvezetes étel.

(Forrás: <http://www.hungarikum.hu>)**2. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!** **10/**

eszpresszó	_____	csehszlovák	_____
eksztázis	_____	mechanikus	_____
bendzsó	_____	csakugyan	_____
aposztróf	_____	maximum	_____
csapágy	_____	legalább	_____

3. Lásd el megfelelő hosszúságú magánhangzóval a következő szavakat úgy, hogy értelmes kifejezéseket kapj! **14/**

vály__	preszt__zsromboló
gyöngyf__zér	h__szan
t__rista	szerv__z
tan__sít	t__zijáték
megb__zatas	áh__tatos
na__v	Szingap__r
aut__didakta	szerv__roz

4. Oldd meg a következő szóegyenleteket! Minden lehetséges megoldást írd le!**12/**

Zsanett+vel

Los Angeles+i

sző+j (E/2., alanyi ragozás, rövid alak)

sakk+kör

város+és+ország+nevek

idény+nyitás

ész+szerű

monsieur+t (ejtsd: mösziő)

Horatius+i

juh+val

Malmö+ben

Nemzeti Sport+beli

5. Alkoss mondatokat az alábbi szópárokkal a jelentéskülönbség érzékeltetésére! A szavakat ne toldalékkold!**10/**

bosszúság – bosszússág

közé – közzé

elfolyt – elfojt

lerakodott – lerakódott

bölcsé – bölccsé
